

Ročník XXIII.

Říjen 2014

číslo 10

Strom v úplňku

Na neviditelné látce přítomnosti
kývající se strom
Ve větru jako v úplňku
zní
temným podzimem
Několik ran rozevřelo jaro
několik léto na podivnou přeskáčku
zima
potrvá
Hnízda nese na dlaních
rozevřený anděl

Zdeněk Rotrekl

Úvodem

V Římě začala biskupská synoda o rodině. Apoštolští nunciové v Iráku a Sýrii říkají: „Zatímco v Iráku možná určité řešení probleskuje, syrské skoncování s extremismem je zcela nejisté. Násilí mohou zastavit mezinárodní mírové síly.“ Židům začal rok 5775. V naší zemi víme o židovství a křesťanství už tisíc let. M. Zeman po zvolení prezidentem přijal pozhánání v kapli svěťce, který místo války nabídl vévodovi zličskému souboj: „Padnu-li, můj lid bude poslušný tebe“. M. Zeman nazval válku Rusů na Ukrajině chřipkou. Byla naše okupace v r. 1968 jen rýmíčkou? Za přijatá pozhánání i příklad světců jsme odpovědní. Bydlet na Hradě nestačí. Ztratili jsme my Češi čest nebo rozum? Mnoho Ukrajinců se narovnává: „Chceme žít svobodně. Víme, že v naší rozkradené zemi nemůže vláda zajistit v zimě občanům větší teplo v bytech než 13 stupňů. Vydržíme!“ /v

DĚLAJÍ ŠATY ČLOVĚKA?

Václav Vacek, „to je ten kněz, v němž by kněze nikdo nepoznal ani podle oděvu, ani podle toho, co říká“ – to je nárek katolíka, který ví o povinnosti katolického kněze nosit kleriku nebo aspoň černý oblek s kolárkem. Co na to apoštol Pavel? „Ježíš Kristus ... nelpěl na své vznešenosti ... sám sebe se zřekl ... stal se JEDNÍM Z LIDÍ. Navenek byl jako KAŽDÝ JINÝ ČLOVĚK“ (Fil 2,6-7). A dále evangelium, slova Ježíšova: „Chodí rádi v dlouhých ríchách (Mk 12,38), stihne je tím přísnější soud“ (Lk 20,47). Horolezec Achille Ratti (Pius XI.) byl donucen nosit jemnou kleriku, vyhrnutou pod pás, když lezl na skály ... U nás leze jistý kněz na skály (v oddanosti předpisu) v kolárku. Svätý Ignác z Loyoly si přeje, aby se jezuité oblékali tak, jak chodí slušní kněží toho kterého kraje. P. Jan Urban OFM už před 80 lety poslal Sestry Apoštolátu v civilu, aby mohly proniknout mezi lidi. Jezuita Mateo Ricci začal v Číně v 16. století(!) kázat Krista v rouchu bonzů a i mši sloužil v čínštině. Po zděšení „v centru“ zákaz – a nadlouho konec čínské misie. Oblečky dělají v církvi potíže dodnes, jako bychom neměli vážnější starosti. „Vstupujte jejich dveřmi a snažte se s nimi našimi dveřmi vycházet“ radí Ignác svým Tovarýšům. Jenže my cpeme lidi hned do „našich dveří“.

Být blízko lidem: dnešním, nedůvěřivým, nevěřícím, vzdáleným. Nosit kolárek v Lidečku

a v Dolních Bojanovicích ano, ale v Ústí nad Labem nebo v Kopidlně? Tam potřebujeme spíše agenta-rezidenta! Jenže člověk prostý jako holubice je jistý, opře-li se o předpisy. Člověk chytrý jako had improvizuje. Papež řekl mladým kněžím: „Svlečte sutany, vylezte ze sakristií, natáhněte rifle, běžte mezi lidi a nebojte se, že se zašpiníte.“ Papež ví o stoletých předpisech, ale dává přednost evangeliu. „Litera zabíjí, Duch oživuje.“

Jan Rybář

**„Otče náš,
ty, který jsi milosrdný, smiluj se nad námi
a vlož do našich srdcí porozumění a umění
naslouchat, učit se a vyučovat, střežit
a konat a láskou naplnit všechna slova
učení své Tóry.“**

židovská modlitba

Jabloni,

čím více kdo dává, tím je ztracenější. Útěchu však přeče jednu máš: že každý jednotlivý tvůj plod obsahuje všechnu moudrost a všechnu sladkost duše tvé, takže i dítě, ani nevěduoc, požívá s tvým ovocem nevyslovitelné slávy daru, který nemůže býti bez užitku pro jeho srdce.

Jakub Deml

„Aby rodina mohla prospívat dobře, s důvěrou a nadějí, je zapotřebí, aby byla živena Božím Slovem. ... Bible není k tomu, aby se uložila do skříně, ale aby byla po ruce, a často se z ní četlo, každý den, ať už individuálně nebo společně, manžel s manželkou, rodiče s dětmi, třeba večer, zvláště v neděli. Tak rodina roste a putuje ve světle a v síle Božího Slova!“

Biskupskou synodu o rodině předcházela modlitební vigílie. František při ní řekl: „Je příznačné, jak i v individualistické kultuře, která znetvořuje a vyprazdňuje vztahy, zůstává v každém, kdo se narodil z ženy, hluboká potřeba zásadní stability, otevřených dveří, někoho, s kým svázat a sdílet životní příběh, historii, k níž náleží. Životní společenství, které manželé přijali, jejich otevřenost daru života, vzájemná péče, setkání a generační paměť, výchovné doprovázení, předávání křesťanské víry dětem – tím vším je rodina nadále školou lidství nemající obdoby a neodmyslitelným přínosem ke spravedlivé a solidární společnosti (Evangelium gaudium, 66-68).

Čím jsou její kořeny hlubší, tím lze v životě vycházet a jít dál, bez bloudění a aniž bychom se někde na zemi cítili jako cizinci.

Abychom našli to, co dnes Pán žádá po své církvi, musíme dopřát sluchu tepu této doby a „cítit“ s dnešními lidmi natolik, abychom byli proniknuti jejich radostmi a nadějemi, jejich smutky a úzkostmi (Lumen gentium, 1). Tak budeme umět nabídnout dobrou zvěst o rodině věrohodně.“

Při zahájení synody:

„Na biskupské synodě jsme povoláni pracovat na Pánově vinici. Zasedání neslouží k diskusi o krásných a originálních idejích nebo k tomu, aby se ukázalo, kdo je nejvíce inteligentní. Slouží lepší kultivaci a péči o Pánovu vinici, spolupráci na Jeho snu, na Jeho dobrotivém plánu s Jeho lidem. V tomto případě nás Pán žádá, abychom se starali o rodinu, která je od počátku integrální součástí Jeho dobrotivého plánu s lidstvem.

My všichni jsme hříšníci a také my můžeme mít pokušení „zmocnit“ se vinice kvůli chtivosti (při bohoslužbě se četlo podobenství o zlých vinařích (Mt 21,33-43), která v nás - lidských bytostech - nikdy nechybí. Boží sen se vždycky střetává s pokrytectvím některých Jeho služebníků. Pokud se nenecháme vést Duchem svatým, můžeme Boží sen zhatit. Duch nás obdařuje prozíravostí, která překračuje vědění, abychom s opravdovou svobodou a pokornou tvořivostí velkodušně pracovali.“

Na synodě František řekl biskupům:

„Bratři, jste nositeli hlasu místních církví shromážděných na úrovni územních církví prostřednictvím biskupských konferencí. Všeobecná církev a místní církve jsou božského ustanovení; územní či provinční církve jsou lidského ustanovení. Tento hlas přinášíte do synodality. Máte velkou zodpovědnost

v podání reality a problematiky církvi, abyste jim pomohli jít cestou evangelia rodiny.

Základní všeobecnou podmínkou je mluvit jasně. Nikdo ať neříká: „To nelze říci, budou si o mně myslet to či ono ...“ Všechno je třeba říci s odhodláním (parrésia). Po posledním konzistoři (letos v únoru), na které se mluvilo o rodině, mi jeden kardinál napsal: škoda, že někteří kardinálové nemají odvahu říci některé věci kvůli papeži, protože si patrně myslí, že papež je jiného názoru. Takto to nejde, toto není synodalita, protože je třeba říci všechno, o čem v Pánu cítíme potřebu mluvit: bez lidských ohledů, nebojácně. A zároveň je třeba pokorně naslouchat a s otevřeným srdcem přijímat, co říkají bratři. Těmito dvěma postoji se uskutečňuje synodalita.

Prosím vás proto, abyste tyto postoje bratrství v Pánu zachovávali, totiž mluvit odhodlaně a naslouchat pokorně.

A číňte tak s maximálním klidem a pokojem, protože synoda se koná vždycky cum Petro et sub Petro a přítomnost papeže je pro všechny zárukou a záštitou víry.

Drazí bratři, všichni spolupracujme na tom, aby se tato dynamika synodality jasně projevila.“

K volnému soužití mladých lidí v souvislosti se synodou o rodině František řekl:

„Rodina je pro církev a společnost velice cenným a důležitým prvkem. Klade se obrovský důraz na otázku rozvedených, což je aspekt, o kterém se jistě bude diskutovat. Pro mne jsou ale stejně tak zásadním problémem nové návyky mladých lidí. Mladí lidé v naší době neuzavírají manželství a dávají přednost neformálním svazkům. Co tu má dělat církev? Vypudit je ze svého srdce? Anebo se k nim přiblížit, pochopit je a snažit se jim přinést Boží slovo? Osobně zastávám poslední jmenovanou pozici.“

Na otázku o knize, kterou vydala pětice kar-

dinálů na protest proti návrhu kardinála Kaspera, který doporučoval, aby rozvedení katolíci žijící v druhém manželství měli přístup ke svátostem, František odpověděl: „Nedělá mi to starosti. Každý může něčím přispět.“

Žák řekl: „Musíme se oblékat a jíst – jak se od tohoto osvobodit?“

„Jíme, oblékáme se,“ řekl Mistr.

„Nerozumím.“

„Jestli nerozumíš, obleč se a najez.“

Později řekl: „Nikdy se nepovzneseš nad něco, před čím uhýbáš.“

Později tiše dodal: „Lidé, kteří se chtějí povznést nad dobře připravené jídlo a dobře padnoucí oděv, jsou duchovní pomatenci.“

Anthony de Mello SJ

SVATBA

Kolik mladých párů si při odchodu od oltáře myslí: „Konečně jsme svoji, cíle je dosaženo, vše je hotovo a nyní nám zbývá sklízet radosti!“ Nechápu, že teprve teď vše začíná, že nejsou u cíle, ale na počátku cesty. Nevědí, že se musí oddávat každý den, aby se skutečně stali jedním. Neuvědomují si, že by brzo zklamali jeden druhého, kdyby si – v Bohu a skrze Boha – nedarovali lásku nekonečnou.

- Pustíš volant a pedály svého vozu, který se rozjel, protože „už to jede“?

Jakkoliv dlouho trvá již vaše manželství, nejste a nikdy nebudete úplně svoji. Musíte se

zasnubovat každého dne.

- Snoubit se, znamená přijímat jeden druhého a spojit se jeden s druhým na třech rovinách bytosti: fyzické, citové, duchovní. Nehraj si na anděla, ani na zvíře: buď člověkem.

Má-li sloužit, musí stát

stůl na nohách,
bicykl na kolech
střecha na domě.

- Respektuj v sobě řád hodnot své bytosti, jinak tvoje manželství nebude solidně založeno a zdravě vyváženo.

- Je-li tělesná láska ponechána jen sobě samé, nemůže být spontánním darem druhému, neboť tělo - není-li proniknuto duchem - hledá jen sebe. Chceš-li milovat, je třeba, aby tvoje tělo bylo proniknuto duchem a v tvém duchu musí sídlit milost Boží.

- Polibek má smysl jen tehdy, je-li znamením lásky. Polibkem říkáš druhému: „Toužím po spojení s tebou, dávám se ti, abych tě nasytil ...“

- Pohlavní akt, to je: dát se jeden druhému, vědomě, dobrovolně a z lásky, a tím se dát třetímu: dítěti; již v samém jádru je tedy vyloučena sobecká rozkoš.

- Aby ses mohl darovat:
musíš ovládat sám sebe,
ovládat své tělo,
ovládat své srdce,
ovládat svého ducha.

- Nikdy nebudeš hotov v zápase o sebe, to znamená v rozdávání sebe, v milování. Nikdy nebudete hotovi se zasnubami.

- Není snadné neponechávat si nic ze svého těla, srdce nebo ducha, není snadné milovat opravdově; máte však celý svůj život k tomu, abyste jeden druhému pomáhali milovat.

- Poznamenána hříchem, nutí nás naše lačná přirozenost, abychom si přivlastňovali věci a osoby. To nám zabraňuje něco darovat.

- Je nám třeba milosti spásy, abychom se vrátili k lásce.

- Na křižovatkách tvé lásky se vždy tyčí kříž. Ale z tohoto kříže tě vybízí Kristus, aby ses s Ním spojil. Zemřeš-li sobě a spojiš se s Jeho vlastní smrtí, On tě spojí se svým Vzkříšením.

- Nikdy nebudeš dokonalým milencem, nebudeš-li zároveň věrným kajícím a komunikantem.

- Potkáváš četné manželské dvojice jak se vedou za ruce, neboť spojit se těly je snadné. Méně potkáš takových, že jdou spojení srdcem, neboť milovat s něžností není tak snadné. Jen málo potkáš takových, že jsou úzce spojení tím, co je v nich nejhlubší; jen málokterí jsou oddáni dušemi.

Oddat se dušemi znamená spojit se tak, aby všechny vaše myšlenky, city, dojmy, váhání, žaly, plány, sny, radosti i zklamání ... celý váš vnitřní svět se vyvíjel v oboustranné důvěře.

Oddat se dušemi, znamená vzájemně v sobě vytvořit tutéž vůli přijmout a milovat své bratry, potkat Boha a spojit se s Ním. Oddat se dušemi znamená: nezahalení a jeden druhému zjevně předstoupit spolu před Boha, jako dvě ruce spojené k modlitbě.

- Nehraj falešně s druhým ani se sebou. Pozoruj se, vyjádři se; jen v upřímné důvěře se

můžete spojit. Ponecháš-li si tajemství, nemůžeš milovat.

- Je-li v tobě něco, co nelze vidět z vnějšku, musíš to prozradit. Rozhodnout se milovat, znamená rozhodnout se zlomit svou vlastní autonomii, a souhlasit s tím, aby tvá samota byla dobytá.

- Nelitujete času,
abyste se rozhodli o nákupu nějakého nábytku,
abyste hovořili o domácím rozpočtu,
abyste se připravovali na dovolenou.

Dozíráte na váhu svého dítěte.

Zjišťujete jak roste.

Kontrolujete výsledky jeho studia.

Nelitujete času, abyste kontrolovali také prohloubení svého manželství?

Jste dnes více JEDEN než včera, a budete zítra ještě více JEDEN?

- Květ se proměňuje, aby se stal plodem.
Plod se proměňuje, aby se z něho stalo semeno.

Semeno se promění v živý strom.

Chceš-li milovat, musíš být ochoten se proměnit, neboť láskou se otevíráte vzájemně k novému způsobu nazírání, citění, jednání, porozumění, modlitby; ten způsob vás vzájemně doplňuje a obohacuje; denním darem lásky se vzájemně „oplodňujete“, nejen v rovině tělesné, ale na všech rovinách; souhlasíte, abyste se zrodili znovu, abyste – ve vlastním slova smyslu – byli postupně „znovustvořeni“.

A proto pravá láska je nutně nerozlučná.

- Manželé, kteří se rozejdou, ničí své dítě, „trhají“ i sami sebe, ale „rozesnoubit“ se nemohou.

- Cesta lásky jde od těla k duchu, z konečného k nekonečnu, z časového do věčného. Tvá láska má stoupat v hodnotě od přitažlivosti a spojení těl k přitažlivosti a spojení srdcí, pak ke společenství ducha až do nezměrných hloubek duše obydlené Bohem.

- Oddáváš-li se jen tělem, brzo je prohlédneš a budeš si přát jiné.

Oddáváš-li se jen srdcem, brzo je vyčerpáš a bude tě přitahovat jiné.

Oddáváš-li se s „člověkem“ a navíc s „dítětem Božím“, budeš-li to chtít, bude tvá láska věčná. Neboť nekonečno, které je oba přesahuje, umožní muži i ženě, aby svou lásku zvětčili.

- U prázdného a rozpadlého domu nikdo nezaklepe. U vyschlého pramene nikdo nemůže uhasit žízeň.

Stanete-li se vzájemně, jeden druhému, nevysychajícím pramenem, budete oba schopni milovat.

- Ať vědomě či nevědomě, přáním lásky je spojit se s Bohem. Tak i dokonalé manželství se může uskutečnit jen ve svátosti, v nekonečném tajemství Trojjediné Lásky, vstupující do nedílné bytosti složené ze dvou lidí.

- Žijete-li své manželství jako svátost, stanete se jeden druhému nekonečně cenným a nevysychajícím pramenem, neboť si budete vzájemně dodávat BOHA-LÁSKU.

Michel Quoist: *Mezi člověkem a Bohem*

BERTA SUTTNEROVÁ PROTI VÁLCE

Berta Suttnerová se narodila r. 1843 do rodiny hraběte Františka Josefa Kinského a Žofie Vilémíny hraběnky Kinské-Körnerové jako pohrobek. Část dětství prožila v Praze v paláci Kinských, ale zejména pro nerovnost původu rodičů byly vztahy mezi matkou Bertou a širší rodinou Kinských napjaté. V roce 1856 se matka s dcerou odstěhovaly do Vídně. R. 1873, kdy bylo rodinné jmění zděděné po otci téměř vyčerpáno, přijala Berta místo guvernanky v rodině velkopřemyslníka Karla von Suttnera. Sblížila se s Arturem, nejmladším synem Suttnerů, a přes nesouhlas rodiny se v červnu 1876 tajně vzali a odjeli do Gruzie. Na živobytí si vydělávali vyučováním ve šlechtických rodinách a psaním článků pro noviny ve Vídni a Berlíně. Oba též pracovali ve vojenských lazaretech v rusko-turecké válce. Suttnerová tak poznala utrpení a ničivé následky války. Tato zkušenost ji přivedla k pacifismu.

Ještě předtím v r. 1875, nastoupila Berta Suttnerová v Paříži jako tajemnice u Alfreda Nobela. Ten byl však brzy nato požádán švédským králem, aby se vrátil do vlasti. Krátký čas, který prožili spolu v Paříži, položil základ k jejich celoživotnímu hlubokému přátelství a vzájemné úctě.

V roce 1889 vydala Berta Suttnerová román *Die Waffen nieder!* (Odzbrojte!). V knize kromě jiného popisuje dění ve východních Čechách těsně po bitvě u Hradce Králové r. 1866. Kniha vyvolala velký rozruch a autorce zajistila místo mezi předními představiteli mírového hnutí ve světě. Brzy stála v čele výborů mírových organizací, jezdila na mezinárodní kongresy, propagovala založení mezinárodního smírčího soudu v Haagu a také organizace obhajující práva žen a národnostních menšin, vyjadřovala svůj odpor k antisemitismu. Po smrti manžela v roce 1902 věnovala veškeré své úsilí mírovým aktivitám. Nobelovu cenu za mír získala Berta Suttnerová r. 1905. První světové války se nedožila, zemřela 21.6. 1914.

/M

Věčnost

Kdo radost k sobě připoutá,

otrhá křídla života.

Kdo ale radost políbí v letu,

rozbřesk věčnosti zažije tu.

Kdo radost pojistí si klíči,

okřídlený život zničí.

Kdo ale radost políbí v letu,

v rozbřesku věčnosti ožije tu.

William Blake

ISLÁMSKÉ AUTORITY PROTI ISLAMISTŮM

Dopis 120 muslimských učenců a duchovních z 25.9. 2014 odsuzuje ideologii zločinecké skupiny, která si říká „islámský stát“ a působí v Iráku a Sýrii.

Mezi podepsanými autoritami je vrchní egyptský muftí Šejk Šawki Allam, a muftí Jeruzaléma a celé Palestiny, Šejk Muhammad Ahmad Hussain. Dokument se opírá o Korán a další muslimské texty, na které se odvolávají i zmínění zločinci při verbování do svých řad. V prohlášení mimo jiné stojí: „Islám zakazuje mučení, zakazuje přičítat zlé skutky Bohu a zakazuje prohlásit o osobě nemuslimského vyznání, že je nevěřící, pokud to neučiní on sám či ona sama.“

Nejde o první projev islámských učenců a duchovních, kteří se stavějí proti tomu, aby zmínění zločinci působili v Iráku a Sýrii byli spojováni s islámem. Již dříve tak učinila například nejvyšší sunnitská autorita, káhirská Univerzita Al-Azhar a saúdskoarabská nejvyšší muslimská rada učenců Ulamá.

Islámská náboženská obec však nemá, jak známo, žádnou pevnou a všeobecně uznávanou a účinnou organizační strukturu dbající o ryze víry, mravů a vnitřní kázně, jak je to vlastní katolické církvi.

Washington, 25.9.2014

ZEMAN NA RHODU

Z Miloše Zemana začíná běhat mráz po zádech. Kremelský mráz. Už je dobře známo, že místo na Valné shromáždění OSN zavítal raději na řecký ostrov Rhodos, na konferenci s podezřele nabubřelým názvem Dialog civilizací. Pořádá ji Světové veřejné fórum (také zvláštní jméno) a muž, který se chlubí, že pracoval dvaadvacet let v KGB, Rus Vladimír Jakunin.

Je dobře známo, co je Jakunin zač.

Velmi blízký přítel ruského prezidenta Vladimíra Putina. Na přání ruského prezidenta stanul ve vedení společnosti Baltská námořní doprava. Je prezidentem Ruských železnic a předsedou Mezinárodní železniční unie. Ač činný ve státní firmě, je to nesmírně bohatý člověk, údajně miliardář. Moskevský jestřáb. Figuruje na sankčním seznamu, který sestavily USA a Austrálie. Zeman ho oslovuje „můj přítel“.

Jinými slovy je Vladimír Jakunin ten nejhorší produkt putinismu. Podle mluvčího Hradu Ovčáčka právě s tímto ruským miliardářem vede česká hlava státu na Rhodu bilaterální

jednání. O čem? Nejspíš o tom, jak NATO lže a Rusové mluví pravdu pravdoucí. V neděli dostal Zeman na Rhodu ocenění: Mezinárodní cenu Dialog civilizací. Dárek k sedmdesátce. Na Dialogu civilizací je největší evropskou šajbou...

Miloš Zeman je český prezident. Na Rhodu není soukromě, jak tam občas jezdil v minulých letech (konference svého přítele exkagébáka Jakunina se účastní již poosmé), ale jako reprezentant České republiky. Žádný jiný taktó vysoko postavený politik Evropské unie se Dialogu civilizací neúčastní. Zeman je tam i za Unii... Když to domyslíte, je to strašné. Nejen ostuda, ta by tak neškodila, ale hrubé poškození českého jména v euroatlantickém společenství. Se Zemanem na ostrově dlí jeho kancléř Vratislav Mynář. Ten na summit NATO jet nemohl, nemá potřebnou bezpečnostní prověrku. Na Rhodos, na Dialogu civilizací, žádnou nepotřebuje, tam je vítán.

Nejde ale jen o to, že tam Zeman - jednoznačně proti českým zájmům - jede. Jde také o to, jak na konferenci mluvil. Vystoupil jako host číslo jedna hned po Vladimíru Jakuninovi, spustil na delegáty rusky (zatímco jeho přítel z KGB mluvil anglicky, což Zeman také umí) a nechal se tlumočit do angličtiny. Odmítl politiku Evropské unie a USA, tedy sankce uvalené na Rusko za okupaci Krymu, za porušení mezinárodních dohod, za vedení hybridní války na Ukrajině.

„Je třeba odstranit sankce, které jsou nejen zbytečné, ale i rozporuplné. Vyvolávají opačný efekt, než jejich autoři očekávají. Mezi civilizovanými státy je třeba rozvíjet dialog založený na principu výměny lidí, výrobků, kapitálu a samozřejmě informací bez jakékoli cenzury,“ pravil Zeman. To už není legrace. To je přeběhnutí na stranu Moskvy, tohle přesně chce Vladimír Putin slyšet. Je to pro něj rajská hudba. A přesně takové lidi jako Miloš Zeman potřebuje. Páté kolony, trojské koně v západním, demokracii vyznávajícím světě.

Mimochodem, sankce, jak víme, zabraly. Putinovi vadí a jeho ekonomiku vyčerpávají. Ji-

PUTIN MÍROTVORCE

Když jsem před 10 lety vytáhl z knihovny Světovou revoluci od T.G.Masaryka, po přečtení náhodně otevřené strany jsem ji tam zase vrátil. Nudné a rozvláčné čtení. Náhled i okolnosti se vyvíjejí. Když jsem ji letos otevřel znovu, bylo to najednou čtení velmi napínavé a zajímavé a dospěl jsem k závěru, že by to měla být pro všechny zájemce o di-

nak by nikdy nekývl na příměří na východě Ukrajiny. To však nebrání Zemanovi a jeho křídlu v ČSSD vykládat o tom, jak jsou „neúčinné“.

Je to celé absurdní. Prezident Miloš Zeman se vydával za proevropského, západního politika, za demokrata, ale brojí proti sankcím na akci, kterou pořádá muž figurující na americkém sankčním seznamu. Kam se hrabe jeho povolební pokus posunout nás k prezidentskému systému. Tohle je jiná káva, to je opravdu riskantní snaha zostudit nás na Západě, zpochybnit nás v západním společenství.

Čeští politici vyjma opozice mlčí jako ryby. Premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) mlčí. Místopředseda vlády Andrej Babiš (ANO) mlčí. Předseda lidovců Pavel Bělobrádek mlčí. Twitter a Facebook jsou plné odkazů na Zemanův plných sedmáct minut trvající projev. Nevadí. - Člověk nabývá pocitu, že to tu už řídí ruské tajné služby. Děs.

Nemá smysl zabývat se nechutným bonmotem na adresu „nenáviděných novinářů“ a zneužití „poprav“ žurnalistů, které natáčejí teroristé z Islámského státu. To je u Zemana prostě nutkání, posedlost, kterou neumí ovládnout. - Na konferenci citoval svého přítele, jímž je nepochybně Hynek Kmoníček, jeho podřízený na Hradě: „Jeden z mých přátel řekl, že problémy Ukrajiny, kde našťastí občanská válka skončila, jsou něco jako chřipka. Je tu ale nemoc, rakovina, o níž téměř nemluvíme a před kterou zavíráme oči a myslíme si, že je to jen věc novinářů, propagandy a nic víc. Toto nebezpečí se nazývá Islámský stát,“ vykládal k potěše Jakunina Zeman. (Kmoníček řekl to samé v zeleném v rozhovoru pro Právo.)

To je teď mantra Hradu: bagatelizace ruské agrese a obracení pozornosti k islámským teroristům. Jistěže je Islámský stát velké riziko. Ale expanze Putina pro nás, pro Poláky, pro pobaltské státy, pro Slováky a další není o nic méně závažná. Není to žádná chřipka, je to taky rakovina, jež se šíří, pokud je jí to dovoleno, pokud se jí nebráníte. Zeman si ale dává práci, aby své kágébácké vzory chránil.

Co dodat? S Jakuninem na Rhodu pobýval Zeman i 28. září, na své narozeniny a na Den české státnosti. V den, kdy v roce 935 zavraždili knížete Václava. Svatého Václava. Zlé je, že česká státnost si zřejmě ten domácí kolos rhodský zaslouží. Zeman je symbolem našeho nepochopení vlastní minulosti. Naší lhostejnosti k vlastní minulosti.

Martin Fendrych, 28.9.2014

plomacii a zahraniční politiku povinná literatura. A možná i pro novináře a zahraniční komentátory.

Krise kolem Ukrajiny trvá již nějakou dobu a nějakou dobu ještě trvat bude. Vděčné téma pro reportéry a jiné tvůrce různých komentářů. Nechápu, proč se to stále rozebírá dokola. Tady totiž vůbec nejde o problém Ukrajiny, ale jejího souseda. Rusko je Rusko. Bylo a bude. Na jedné straně širokaja duša ruskaja

prostých lidí, na straně druhé imperialismus v pravém slova smyslu.

Anexe Krymu, dobře promyšlená a připravená, proběhla myslím podle očekávání Moskvy hladce. Západní demokracie jen zamrkaly, možná překvapením otevřely ústa, možná i na nějaké to bezzubé varování se zmožly, ale na víc nic. Možná čekaly, že tím to skončí. Při první (no dobrá, tak při druhé) zmínce o separatistických tendencích východní Ukrajiny, to však již neměl čekat nikdo. Rusko si na Krymu otestovalo (ne)akceschopnost Evropy a jelo dál – opět dobře promyšlený postup podpory vzbouřenců/separatistů, veřejný distanc od nich, dodávky zbraní, snaha o mírové řešení. Sebevětší snaha Putina o mírové řešení válečného konfliktu je jen pokrytectví. Stačí přece jediný telefonát z Moskvy separatistům ve smyslu „bojujte dále bez ohledu na to, co říkáme a děláme“ a věci pokračují tak, jak si přeje Putin. Dokud se separatisté drželi, Moskva jen dodávala potřebné, když začali prohrávat, poslali i své vojáky a tanky. Samozřejmě bez svých výsostných znaků. A když ovládly dostatečné území a dříve, než se NATO a EU rozhodly k dalším sankcím a podpoře Ukrajinské armády, Putin „sjednal“ mír. Jeho sedm bodů? Ani náznak, že by se někdo dohláhl z dobytého území. Vždyť to území bylo dobyto pro ruské zájmy, v lepším případě pro Rusko samo. A Evropa? Ta si oddechla, že nemusí vyhlašovat tvrdší sankce, které by jí postihly ekonomicky. A český prezident a premiér? Nejen že nečetli (předpokládám podle jejich reakcí) Masaryka, ale zapomněli i na poučení z Mnichova a Sudet. A kdo by měl být citlivější na podobné situace než my? Místo toho s mnoha dalšími populistickými politiky dosáhnou míru výměnou za kus Ukrajiny. A možná i poděkují Putinovi, že se o to tak významně zasloužil. MUPI MUP. Putin je tvrdý a chytrý hráč – a téměř vždy dosáhne svého. Protože česká i západní demokracie prohrává svoji duši výměnou za pohodlí, žvanec a levnou ropu. A její politici, možná si myslí, že v zájmu občanů, ale určitě v zájmu svých volebních preferencí, (si) nechtějí utáhnout opasky a říci „tady stojím a nemohu jinak“. Koneckonců i Chamberlain byl po Mnichovu oslavován doma jako mírotvorce.

jm, 6.9.2014

ANO, HOLOKAUST SE MŮŽE OPAKOVAT

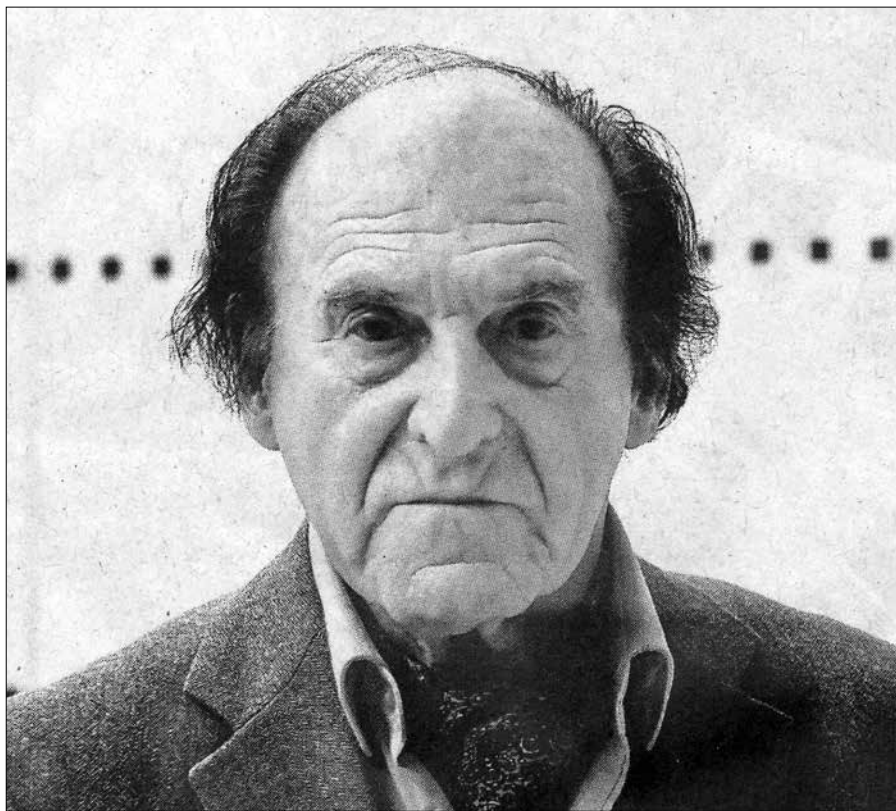
Rozhovor s historikem *Ottou Dovem Kulkou o německém a českém veřejném mínění za časté druhé světové války i o tom, proč dává přednost termínu „konečné řešení“*

Je o vás známo, že jako historik se důsledně vyhýbáte vlastním zkušenostem. Proč?

Je pravda, že ve vědeckých statích se o svých zážitcích nikdy nezmiňuji - nepovažuji je za relevantní a jejich eventuální začlenění za legitimní. Nikdy je proto nepoužívám vědomě,

třebaže pro moje chápání té doby smysl mají. Naopak to však neplatí: Krajiny metropole smrti, kterým říkám má mimovědecká kniha, jsou pokusem o zkoumání paměti a imaginace - a tady před sebou samým není úniku. Jako historik jsem ultraortodoxní v tom smyslu, že věřím na čistě vědecký přístup, pro který ovšem to, že se máte vžít do situace Luthera,

Hitler ani Eichmann si podle mě nebyli vědomi toho, že páchají zločiny. Činili to, co považovali v rámci svého světového názoru za správné, tedy hodlali zbavit svět židovské existence, jež ohrožovala civilizaci tak, jak ji oni chápali. Jsou to prostě slova, která nás mohou zavést až k nenávisti. Co nám tak v rámci historického porozumění dávají?

Sokrata nebo i Hitlera, je už dlouho základním pravidlem. Musíte se snažit proniknout pod povrch individuálně i společensky a vše zasadit do jakéhosi ideového a ideologického rámce. Musíte se pokusit porozumět třeba papeži, který byl a je obviňován z mlčení, ale on se patrně obával o osud církve, a vyhlašování Židů tudíž považoval za sekundární - a tady se musíte vcítit i do jeho strategického uvažování.

Stejně tak se vyhýbáte termínům holocaust i šoa a místo nich používáte obrat „konečné řešení“. Proč?

Slovo holocaust znamená v řečtině zápalná oběť, a byť se vžilo do té míry, že je z něho dnes terminus technicus, nevyjadřuje vlastně nic. Slovo šoa, které se přinejmenším v Izraeli používá častěji, je sice hebrejské, ale označuje biblickou katastrofu, tedy něco amorfního a beztvarého, zatímco „konečné řešení židovské otázky“ je podle mě nejpřesnějším vyjádřením smyslu toho, co se stalo, neboť teleologicky zachycuje cíl. Kolegové sice někdy namítají, že je to nacistický termín, já jim však na to namítám, že to byl přece taky nacistický čin. Co se pak obecného povědomí týče, samozřejmě nemůžu bojovat s větrnými mlýny - vždyť v Izraeli má oddělení šoa snad každé knihkupectví. Jedním dechem však chci dodat, že nepoužívám ani slova jako vražda a zločin: za prvé proto, že vyhlazování Židů bylo víc než vražda, a za druhé proto, že

Další pojem, který razíte, je takzvaný vykupitelský antisemitismus. V českém kontextu běžný není, a navíc může na první pohled působit až paradoxně. Pokuste se ho objasnit.

Dopátral jsem se k tomu, že jako první formuloval principy vykupitelského antisemitismu skladatel Richard Wagner. Hudbu, kulturu a civilizaci vůbec přirovnával k bezmocné mrtvole, na níž se to jen hemží červy, rozuměj Židy, kteří ji rozebírají, a jediným řešením tak bylo zničení věčného Žida. Jeho politický spisek Umění a revoluce přímo ovlivnil i Hitlera, který jinak jakékoli zdroje příznával jen nerad a který se pak vykupitelský antisemitismus pokusil také - coby jádro nacistické ideologie - realizovat.

Jak a jakými metodami se má vést bádání o holocaustu, aby se co nejdříve přiblížilo historické pravdě?

Zpočátku se historiografie soustředila na jediný aspekt, a sice na nacistickou ideologii a politiku vůči Židům. To jsem podrobil kritice s tím, že žádné historické bádání nelze omezit na jednu dimenzi. Zrovna tak je důležité zkoumat historii Židů samých - jejich sebeporozumění, je třeba zkoumat jejich aktivity, tedy to, jak svou situaci viděli oni sami. A třetím nutným rozměrem jsou postoje německého obyvatelstva vůbec, tedy zjednodušeně řečeno německé veřejné mínění.

pokračování na str. 11

AKTUALITY

Výstava fotografií Jindřicha Štreita:

„(AB)NORMALIZACE“ - orlický kostel, každou neděli do konce listopadu 9.45-11.45 h. nebo po dohodě na tel.: 731 402 236.

Setkání s autorem v neděli 19. října v orlic. kostele po dopolední bohoslužbě (v 11.30 h.)

Posvícení na Kunčicích a v Letohradě

19.10. odpoledne na Kunčicích „honění kohouta“.

Koncert folkové skupiny MARIEN 31.10. v 19.30 h. v evangelickém kostele.

Vstupné dobrovolné, tříkráloví koledníci a asistenti vstup zdarma. Případný výtěžek bude použit na charitativní účely.

Výstava obrazů Terezy Uříčářové

- 365 ročních období ženy

6.10.-14.11. vestibul městské knihovny

Přátelství Boha křtem přijal

6.9. Milan Tobiáš

Lásku, úctu a věrnost si slíbili

6.9. Vojtěch Kovář a Barbora Dolečková
Milan Tobiáš a Marie Čandová
20.9. Vojtěch Faltus a Ludmila Hrdinová

ZÁPIS Z FARNÍ RADY 27. září

Kunčická pouť – opět v péči hasičů.

Svatováclavská slavnost – bohoslužby v 10.15 h. v kostele sv. Václava, pak bohatý program na zámecké terase, v 17. hod koncert Hořického komorního orchestru v kostele.

Prosíme o pomoc s přípravou v sobotu.

Vyučování náboženství - podle rozvrhu.

Přednášky: 20.9., 11.10., a 8.11. téma, místo konání a čas na plakátech a v ohláškách

Biřmování - jaro 2015, příprava každý pátek ve 20 hod. na faře.

Retro mše – 5.10. v 10.15 na Orlici.

Mistrovický kostel – staví se lešení k opravě střechy a omítky věže.

Kaple na Kopečku – sháníme peníze na podbití zbávajících 4/5 stropů ambity.

Letohradský kostel - opravu vnějších omítek připravujeme na příští rok.

Na velké opravy se snažíme sehnat peníze od státu, města a darů od jednotlivců (na účet farnosti).

FR příště – se sejde 8.10. v 19 h. na faře.

zapsala: Jana Skalická

ZPRÁVY Z CHARITY

CHARITA PRO UKRAJINU

Pomozte nám podpořit dodávky potravin, vody, oblečení, hygienických potřeb a drobného vybavení na vaření a poskytnutí sociální, právní a administrativní podpory lidem, kteří na východní Ukrajině museli opustit své domovy.

Č. účtu: 55660022/0800, VS 104

Konkrétní informace o pomoci Charity ČR Ukrajině naleznete na: www.svet.charita.cz/pomahejte-s-nami/charita-pro-ukrajinu/

ŘÍJEN VE STREETU

zaměřený na módní styl a vše, co s tím souvisí

- 1.– 3. 10. EMO, SCENE, GOTHIC
- 6.– 7. 10. PUNK
- 8.– 10. 10. (středa – pátek) zavřeno
- 13.–17. 10. MOODS X HIPPIES
- 20.–24. 10. SK8, HIP HOP, STREET
- 27.–31. 10. ŠAMPÓNÍ A BARBIE

Po celý měsíc je možné vyrábět si šablony na **linorit**, který budeme „tiskát“ v listopadu. Můžete si vyrobit tričko, nebo jiný kus textilu, který podtrhne Tvůj styl.

Otevřeno:

pondělí, úterý, čtvrtek: 14–19 h.

středa: individuální konzultace

pátek: 14–18 h.

PŘÍMĚSTSKÉ TÁBORY

Letos Centrum pod střechou nabídlo 4 týdny příměstských táborů. Hned ze začátku prázdnin jsme to vzali sportovně. Svá těla jsme protahovali nejen v lese na bojovkách, ale třeba i nácvikem spartakiádního tance po vzoru našich prarodičů i praprarodičů. Druhý týden jsme se vydávali poznávat krásy a okolí Letohradu. A protože celý týden bylo nádherné letní počasí, naše výlety směřovaly k vodním nádržím, koupalištím a potůčkům. Navštívili jsme i koupaliště, některým z nás neznámé, v Šedivci, smočili jsme se na Orlici na Ostrově, kde jsme jako bonus opékali, co nám rodiče dali. Třetí týden jsme přivítali 30 malých šikulů. Celý týden jsme barvili, malovali, lepili, tvořili i na nějaké hry se čas našel. Na posledním táboře jsme se chystali opustit planetu Zemi a tak jsme ve Výzkumné stanici NASA sestavovali raketu, dělali různé pokusy a ladili fyzičku na pobyt ve Vesmíru. V Centru pod střechou byly zábavné a dobrodružné letní prázdniny. Jestli chceš vyrábět, hrát si a sportovat, můžeš se přihlásit na jarní příměstský tábor. Těšíme se na Tebe!

DĚKUJEME ZA ZDAŘILÉ PŘEDNÁŠKY:

panu Mgr. Zdeňku Hübnerovi:

„Pokus Evropy o kolektivní sebevraždu 1914“.

Paní novinářce Petře Procházkové:

„Rusové válčí na Ukrajině“.

Panu Prof. M. Putnovi:

„Kruté iluze o křesťanském Rusku“.

OHLÉDNUTÍ

za první Letohradskou Burzou filantropie

Oblastní charita se 2. dubna zúčastnila „burzy filantropie“ svým projektem „Street v ulici i Proutnici“, který si klade za cíl pracovat s mládeží ohroženou sociálně patologickými jevy. Cílem tohoto projektu je rozšíření poskytování služeb Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (dále NZDM) o formu terénní. K poskytování této formy pracovníci NZDM potřebují zázemí a zároveň pestré nabídku volnočasových aktivit, díky nimž zaujmou širší vrstvu dětí a mládeže. Díky burze zařízení získalo finanční podporu ve výši 21.000 Kč a výpůjčku stavební buňky, která by měla od příštího léta stát ve skateparku v Proutnici. Buňku budou pracovníci využívat jako zázemí pro výkon terénní práce. Ze získaných peněz se také zakoupily pomůcky, které budou ve skateparku využívat k navázání kontaktu s mládeží (free-stylové koloběžky, helmy, chrániče apod.). Pracovníci se již od léta vyskytují v ulicích Letohradu, kde se věnují dětem a mládeži od 10-20 let, kteří jsou, nebo by mohli být v nepříznivé sociální situaci. Vzhledem k tomu, že se setkávají i s dětmi mladšími než je stanovená cílová skupina, rozhodli se pracovníci cílovou skupinu snížit na 6 let. Tento krok okamžitě vedl k nárůstu zájemců. Díky burze filantropie se služba stala více viditelnou a využívanou. Zároveň má město o službu navíc, která je zaměřena na mládež s problémy ať už doma, se školou, s kamarády, nebo neví jak smysluplně trávit volný čas. *Pracovnice NZDM Street*

RODINNÉ CENTRUM MOZAIKA v říjnu

Herna otevřena:

po-pá: 8–12 h.

čt: 8-12 13-18 h.

Pondělí – **Rodinné inspirace** 9-11 hod.

K inspiraci k trávení volného času v rodině s dětmi/vnoučaty.

Vedou paní H. Poláčková a P. Jarošová.

Vstupné 25 Kč/člen, 40 Kč/nečlen (poplatek je za 1 dítě, za každé další příplatek 5 Kč na materiál)

Úterý **Mozaikové dopoledne** 8–12 h.

Sdílení rodin svých výchovných zkušeností, starostí, problémů a radosti s ostatními.

Vstupné 15 Kč/člen, 30 Kč/nečlen.

Cvičení s dětmi 9.30- 10.15 h.

Děti za pomoci rodičů cvičí a tančí.

Vhodné pro děti od 2 let, mladší děti pohlídáme. Vede D. Bednářová

Vstupné 20 Kč/člen, 30Kč/nečlen

Středa **Mozaikové dopoledne** 8–12 h.

Cvičení fitMAMI – fitness program pro maminky s malými dětmi.

Od 9.30 na zahradě Centra pod střechou. Registrace nutná na tel. 602 130 259,

email: nejdlikova.andrea@seznam.cz

Lektorka Mgr. Andrea Dostálková

22.10. **Poradna pro - péče o pleť** od 10 h.

Péče o pleť, líčení. Jedna ze zúčastněných získá nalíčení zdarma. Vede paní Bl. Kavková.

DOPISY ČTENÁŘŮ

VÍTE, KDE JE BESARÁBIE A ŽE TAM ŽIJÍ NAŠI KRAJANÉ?

V létě jsme podnikly s Petrou Procházkovou pouť kolem Ukrajiny. Cestou jsme se stavily i v jedné české vesnici. Leží na jihu Moldavska asi 25 km severovýchodně od okresního města Cahul v oblasti zvané Besarábie. Nese jméno: **Holuboje**, původně Novohrad, od r.1912 Holuboje, ruský Goluboe.

Název je prý buď podle holubů (žádného jsem tam neviděla), nebo názvu říčky (nepatřila jsem ji) a podle ní celého údolí (zdálo se mi, že je to tam lautr rovina). Google připoštlí i verzi, že název obce mohl vzniknout podle barvy oblohy (asi tam je povětšinou vybráno), nebo také podle bleděmodré omlutých stavení (s krásně zdobenými štíty). Nyní však pozor - následuje verze moje: název obce Holuboje vznikl dle barvy slovanských, konkrétně východočeských očí: neboť právě odtud (od Litomyšle, České Třebové, Žamberka) zdejší první osadníci (12 rodin), kteří se zde v 80. letech 19. století usídlili, pocházeli. Ale dnes ne všichni lidé zde mají goluboe glaza.

Temnou nocí, po silnici mající blíže k vymleté polní cestě než k bezpečné komunikaci, se vytrvale dobýváme za vytčeným cílem, do vesnice, která by snad už konečně mohla být to Holuboje!!! Co zeptat se tamhletých? navrhuje Petra. Já, poslušná věhlasné reportérky, úslužně vyskakují z vozu, div si nohu nezlomím. Na lavičce před domem se po celodenním slunečním žáru chladí tři stařenky (možná mladší než já) orientálního vzhledu. Dobrý večer, zdravím přectivě, můžete mi prosím poradit, kde tu bydlí Češi? Ženy jsou šokovány už jen mým zjevením. Navíc mi vůbec nerozumějí. (Druhý den zjistím, že staří obyvatelé této obce - Tatařešti, plynule přecházející v obec Holuboje, kde silnice definitivně končí, mluví jen moldavsky = rumunsky.) Komunikační zádrhel vyřeší snad z nebe spadlá mladá víla: Naaado jeeechať prjaaamo, prjaaamo, prjaaamo, dva tri kilameeetra, i na-praaavo.

Cestou můjím rozveselené skupinky děvčat, odkud a kam si asi takhle potmě v té pustině vykračují, netušíme. Kolem jedenácté jsme na místě. Když jsem se prodrala uličkou střeženou neúnavně štěkajícími psy a dohmatala se domovního zvonku, otevřel mi čiperný pán zhruba mého věku (60+) v trenýrkách a omluvně pronesl: Promiňte, právě jsem vylezl ze sprchy (to jsem ještě netušila, co to obnáší). Vyčerpaně a hlavně s úlevou jsem upřímně hlesla: Já jsem tak šťastná, že jsme vás našly!!! - A že jste se neohlásily?, vykukne zpoza dveří i paní Aňa. - Nedovolaly jsme se, já na to. - A kolik vás je? - Jen dvě. - Uf, to se mi ulevilo, já se lekla, že celý autobus! To by byl problém, teď v noci všechny ubytovat. Dvě se k nám krásně vejdete!

Pan Ivan Ivanovič Lauda je muž činu. Pojďte,

Nahlaste předem, pohlídnání dítěte za zvýhodněnou cenu 30 Kč/dítě. Vstupné zdarma.

Čtvrtek 16.10. **Poradna pro -**

didaktická pomůcka na poznávání barev od 9,30 h. S sebou plato od vajec. Nahlaste se nejpozději den předem. Vstupné 20 Kč.

Jak na to - praktický život od 9,30 h.

Vhodné pro děti od 2 let. Návlek běžných denních činností. Podpora poznávání nových věcí, rozšiřování slovní zásoby, radost z obyčejných věcí. Pak odpočinek v herně.

23.10. **Začínáme strouháním rohlíku** - přinese si starý rohlík a struhadlo. Vstupné 20 Kč.

30.10. **Přesývání** - rozvoj jemné motoriky, uchopení lžice. Vstupné 20 Kč.

Pátek Cvičení na míčích 10-11 h.

Vede paní H. Štěpánková. Děti si mohou pohrát v herně. Vstupné 30 Kč/člen, 40 Kč/nečlen.

Hlídnání dětí: úterý, středa: 8-13 h.

Nahlaste se nejpozději den předem na kontaktech Centra pod střechem.

ceník hlídnání: 8-13 h. 200 Kč

Hodinové hlídnání:

za 1. hodinu 50 Kč

za 2. hodinu 45 Kč

za 3. hodinu 40 Kč

Rodina s více dětmi: 40 Kč/dítě/hod.

ŘÍJEN V CENTRU POD STŘECHOU

Individuální konzultace s psychologkou Mgr. S. Hybšovou. Více informací na kontaktech Centra pod střechem.

„Skupina setkávání“ - 2x za měsíc

sdílení - podpora - pomoc.

Středa 1. a 15. října od 9,30 hod.

Neformální opakované setkání rodičů s Mgr. S. Hybšovou o partnerských i rodičovských vztazích, výchově dětí ...

Hlídnání dětí zajištěno. Příspěvek 50 Kč.

Přednáška Mgr. T. Brodské: **Jak předcházet školnímu stresu dětí** čtvrtek 15.10. od 16 h.

Rezervace nutná do 10.10.

Vstupné 50 Kč (druhý rodič zdarma).

Zdarma hlídnání dětí - nutno domluvit předem.

Přednáška: Biofeedback

čtvrtek 23.10. od 16 h.

Mgr. Lucie Mahelová o metodě k trénování mozku - k podpoře soustředěnosti, rychlosti učení, paměti, zlepšení sebevědomí a celkové zklidnění. Předběžné nahlášení do 20.10. Příspěvek 50 Kč.

Podzimní odpoledne nejen pro prarodiče

středa 29.10. od 16 h. S sebou dýni a nůž - k vytváření podzimní dekorace.

Příspěvek 20 Kč.

Přednáška: Koupání děťátka

čtvrtek 30.10. od 16 h.

Lektorka: Petra Pomajbíková dětská rehabilitační sestra.

Vhodné pro maminky a budoucí babičky.

Registrace nutná nejpozději do 27.10.

Vstupné 60 Kč.

JÓGA PRO MAMINY

1 x 2 hodiny týdně dopoledne (přesné datum bude známo po 22.9.) Vede: Mgr. E. Čepelková. Cena 600*/1. pololetí, 750*/2. pololetí

* + 30 Kč/ 2 hodiny za hlídnání dítěte (kapacita omezena).

Kontakty: tel.: 731 402 336, e-mail.: podstrechou@seznam.cz, nebo osobně. Změna programu vyhrazena, pro aktuální informace sledujte [web uo.charita.cz](http://web.uo.charita.cz).

Poskytnuta dotace MPSV ze státního rozpočtu v oblasti podpory rodiny pro rok 2014.

PODĚKOVÁNÍ

- Hasičům děkujeme za uspořádání Kunčické poutě, hasičkám za výbornou kuchyni. Děkujeme vám všem, kteří jste pomáhali.

Rádi na Kunčickou pouť přicházíme.

- Děkujeme všem, kteří účinkovali na Svatováclavské pouti a pomáhali při ní. Nejvíce děkujeme paní Janě Skalické, měla vše na starosti.

- Děkujeme všem dárcům, kteří jednotlivě přispěli na opravu mistrovického kostela. Děkujeme všem, kteří přispěli ve sbírce při bohoslužbě mistrovického posvícení - sešlo se 14.000 Kč.

Svatováclavská slavnost v číslech:

náklady (podium, vystupující, lavičky ...)

30.140 Kč

příjem (vstupné, tombola, výdělek z prodeje)

31.640 Kč

zisk **1.500 Kč** poukázán na opravu Kopečka.

Věčnost

Kdo radost k sobě připoutá,
otrhá křídla života.

Kdo ale radost políbí v letu,
rozbrěsek věčnosti zažije tu.

Kdo radost pojistí si klíči,
okřídlený život zničí.

Kdo ale radost políbí v letu,
v rozbrěsku věčnosti ožije tu.

William Blake

žene nás, na hlavě už neodmyslitelnou kšiltovku, potomě po cestičce mezi záhonky, kolem úlů, štěkajících psů (nebojte se, už jsem je uvázal) ke dřevěnému objektu na konci zahrady. S rozmachem otvírá dveře a významně ukáže rukou – SPRCHA!

Mé dojmy z původně české vesnice Holuboj:

1/ Dost těžko nazývat vesnici českou. Možná, že už ani to není pravda: čistě česká manželství jsou tu jen dvě. Jinak jde o svazky smíšené. Třeba náš hostitel pan Lauda, z gruntu Čech, má za manželku Rusko-Ukrajinku Aňu, kterážto ale umí, prý díky tchyni, daleko lépe česky než manžel, který míchá češtinu s ruštinou.

Dočetla jsem se, že „opravdových“ Čechů je ve vsi už jen čtyřicet (z cca 1000 obyvatel). Tato česká vesnice asi brzo vezme za své, jako to pravděpodobně čeká i české vesnice v rumunském Banátu. Obávám se, že tady, v Holubince (jak se v některých pramenech vesnice nazývá) to půjde hodně rychle. Mladí odcházejí do Čech, Ruska, Itálie i jinam.

Jejich předci sem připutovali za lepším.

A oni odtud zase odcházejí – za lepším...

2/ Fascinovala mne až nadpozemská pohostinnost Laudových. Od půlnoci, kdy jsme se k nim neohlášené přihrnuly, až do našeho odjezdu se o nás starali jako o vlastní. Asi to mají tak zakódováno – Češi, to jsou naši! Jako by přijeli příbuzní.

Také jsem obdivovala životaschopnost a optimismus těchto lidí. Neskutečně bohatá opečovávaná zahrada, včelstvá, rozsáhlé vinice, dobře

udržovaný dům, i zahradní letní kuchyně, která mne učarovala, přitom ještě společenská aktivita v obci, od rána do večera v jednom kole. A přesto žádný nárek, stěžování si, nadávání, vyčítání. Jsou optimističtí, spokojeni s tím, co mají (s důchodem, který je asi desetinou našeho, by sotva vyšli) a dělají, co mohou, aby si slušně žili (tzn. obživil se, byli upravení a mohli pohostit). A mají radost, že jejich děti (žijící v Čechách) se mají dobře. Sami ale o vystěhování se do Čech neuvažují. Tady jsou doma. Ano, mají jasno ve své životní náplni, vymezeny své životní role, rozumějí tomu, co dělají a vidí konkrétní výsledky své práce. To je, myslím, základ štěstí - být orientován ve svém životě. Být si vědom své ceny. Toho, co umím. Mít svou hrdost, nepodbízet se, a přitom být laskavý.

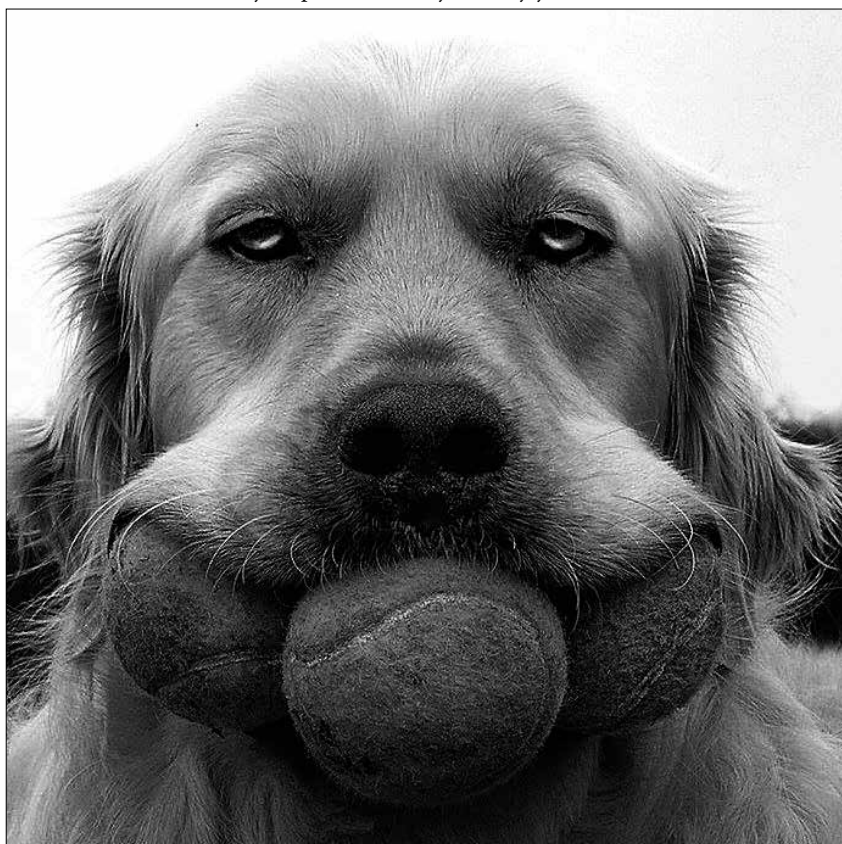
3/ Stejně jako v banátském Gerniku tak i zde mne dojal dost zarostlý, umělými květinami zdobený místní hřbitov. Česká příjmení (Karásek, Lněnička, Pluhař...) na kamenných pomníčkách, slova na rozloučenou v dávné někdy trošiček zkomolené mateřštině.

Co se týká krajiny okolo obce - je mírně zvládněná, nepříliš atraktivní. Ale ve spolupráci se sluníčkem, které se tady rozhodně „neulejvá“, asi docela úrodná. Vynikající víno je toho důkazem.

4/ Trochu legrační mi přišel název jejich školy – Gymnázium Jaroslava Haška (původně Julia Fučíka). Děti sem chodí až do devítky. Středoškolské vzdělání si dokončují v okresním městě Cahulu. Nechápu, proč vyučujícím jazykem je ruština, která pak většinou směřuje ty nadanější ke studiu v Rusku. Moldavština je jen vyučovacím předmětem. Češtinu jako předmět nemají, učí se jí jen formou

jehož je pan Lauda předsedou. Tak trochu si nedovedu představit budoucnost tohoto spolku ...

5/ Zaregistrovala jsem i vzpomínky na minulost. Když tady byl kolchoz (jmenoval se Mičurin), vynikal rozlehlými vinohrady, pěstováním kukuřice, pšenice, ovoce, zeleniny, úspěšná i živočišná výroba. Jak dobře se tu prý žilo! Lidé měli práci, obec zkvétala. I společenský život. Po zrušení kolchozu si mnoho lidí nevědělo rady. Se zprivatizovaným kouskem půdy bez vedení zhora nedokázali hospodařit. Ale pan Lauda, bývalý agronom kolchozu, ano. Ale dnes, v současné politicko-ekonomické situaci, má problém s odbytem vína jako všichni Moldavané kromě proruských autonomních republik Gagauzie (obyvatelé turkického původu etnicky příbuzní s Turky, v jižní části Moldavska) a Podněstří.

Po zřízení kolchozu se lidé začali mísit, česká komunita mezi sebe začala přijímat i jiné národnosti, což bylo geneticky určitě zdravé, ale vedlo to k postupnému „zředování“ této svým způsobem výjimečné skupiny Čechů.

6/ Co mne docela překvapilo, je to, že v obci, ani v té vedlejší, není kostel ani kaple. Češi, kteří sem doputovali, byli původně římský katolíci, ale postupně přešli (prý kromě dvou žen, které už beztak nežijí) k pravosláví, ale horliví navenek asi moc nejsou. Ale ono je asi důležitější to uvnitř. V žádném stavení nechybí na stěně ikonka.

7/ Poněkud deprimující jsou rozpadající se opuštěné domky, neudržované zahrady, popadané

ploty, prашné, místy neudržované komunikace, viditelná znamení, že se vesnice pomalu vylidňuje. Přitom dříve to tu prý žilo, až kypělo, s návštěvami se dveře netrhly, často se tancovalo, hrálo a zpívalo až do noci, byla to vyhlášená muzikantská obec, jedna z nejhezčích nejperspektivnějších v celém Moldavsku ...

8/ Nejstarším žijícím Čechem tu je 87 letý Josef Petrovič Irinevič. Žije ve své čistounké chaloupce s dosud vzorně udržovanou zahradou sám. Manželka mu před několika lety zemřela a synové vesnici opustili. Je to upravený, kultivovaný, hrdý člověk, trumpetista, který se už nemůže dočkat, až zase zahrraje své milované manželce, po níž se mu tolik stýská.

KRADE SE I NA HŘBITOVĚ!

Hledám neznámého milovníka květin. Jedná se asi o „vášnivého zahrádkáře“, který ale patrně nemá dost prostředků, aby svého koníčka realizoval tak, jako každý jiný. Tento si opakovaně předměty své záliby opatřuje na hřbitově. Má to jistě velké výhody – je tam klid „na práci“, výběr široký a finanční úspora nezanedbatelná. Nejde o žádného náctiletého vandala – rostlinky jsou šetrně vyjmuty z půdy a hlína po nich řádně uhrabaná.

Dotyčnému vzkazuji, pokud je opravdu chudý, ať se na mě obrátí, ráda mu pomohu, i když krádež zůstane stále krádeží. V každém případě prosím, neničte hroby našich blízkých. Starost o ně a jejich udržování je kromě tiché vzpomínky to nejmenší, co našim zesnulým můžeme věnovat. *J. Marcinčinová*

9/ Nadějí, že život v české vesnici ještě úplně nekončí, je sotva třicetiletá Doňa, za svobodna Antonína Lněničková, učitelka dějepisu. Se svým moldavským manželem má dvě malé děti, které učí i česky. Třeba jim to v životě pomůže, kdyby se snad jednou rozhodly odejít do své staré vlasti, ale co člověk ví, možná budou pokračovateli těch, kteří sem za dávných časů doputovali...

Jak na mne lidé, s nimiž jsme se v původně české vesnici Holuboje setkaly, zapůsobili jako celek? Jsou to hrdí, pracovití, optimističtí lidé bez komplexů, vědomí si své ceny, kteří nefňukají nad svým údělem, ale trpělivě dělají, co je v jejich silách a možnostech. Zdáli se mi dokonce i šťastní!

Stínání kohouta - posvícenský rituál možná stojí za zmínku, který už v zemi původu, Čechách, dávno zanikl (*na Kunčicích se ještě drží - pochopitelně upravený, pozn. redakce*). Kohouta ukradnou mládenci rodině, která má děvče na vdávání.

Vyparádí ho, nazdobí a obcházejí s ním za zpěvu a tance, notně hoštění, všechny chalupy v obci. To právě tento kohout zaviniel všechno zlé, co vesnici za uplynulý rok potkalo, a chtěl uprchnout před trestem! Druhý den, v neděli, se všichni sejdou na hřišti, kde vyvolávač hlásí prohřešky jednotlivých osadníků, které jsou vlastně prohřešky kohoutovy, a tím je zbavují viny. Pak přichází kohoutova hodně dlouhá poslední hodina. Je až po krk zakopán do země. A zase zpěv, tanec, občerstvení ve všech skupenstvích. Popravčím se postupně zavazují oči, do rukou je jim vkládán cep, jsou poodvedeni, zatočí se jimi, a pak už za navigace hudby a křiku - bij ho! Ta veselice“ prý trvá hodiny. Když se konečně pánbůh nad nebohým zvířetem smiluje, jeho vrah ho jde upéct, a kdo si ochutná alespoň kousíček, bude mít štěstí po celý příští rok.

Z dnešního pohledu dost krutá kratochvíle. I když – to co se dnes ve světě děje, je nesrovnatelně děsivější: Stínání lidí v přímém přenosu.

Iva Špinlerová, 21.9.2014

BLAHOPŘÁNÍ STANISLAVU ADAMCOVI

Milý pane Stanislave Adamče, k získání regionální ceny E.E. Kische, za Vaše celoživotní psaní Vám blahopřeji jménem svým i jménem naší farnosti. Vaše knihy jsou pro nás důležité, ceníme si jich a přáli bychom Vám cenu významnější. Omlouvám se Vám, že jsem se předání ceny neúčastnil. Jsem víc než na rozpacích, že Letohrad uděluje cenu komunistického agitátora Petra Jilemnického a pak mi je proti srsti přítomnost bývalého presidenta V. Klause, nejen pro jeho poklonování Rusku.

Václav Vacek

OBČANŮM LETOHRADSKÝM

V Letohradě se píše: „Petr Jilemnický vyzdvihovaný a zatracovaný“.

Nechci nijak shodit úsilí radnice a místních lidí na pořádání setkání Klubu autorů literatury faktu. Jen se ptám, jaký je rozdíl mezi P. Jilemnickým a nějakým nacistickým propagandistou?

Můžete mi někdo říci něco o jeho významnosti? Můžete mi z jeho tvorby doporučit knihu, která vás zaujala a významem přesahovala do dnešní doby?

Co je platné, že má někdo talent, když pracuje pro zločinecký systém?

Má Letohrad zapotřebí dál cenu P.J. udělovat? Musíme dál táhnout toto zapáchající dědicství?

Proč nezaložíme cenu F.L. Věka, Antonína Buchtela nebo jiných významných osobností spojených s Letohradem? Před léty jsme se hlasitě hlásili k Madeleine Albrichtové. Vedle toho, co napsala je političkou světového významu.

P.J. byl vězněn za války, ale pan JUDr. Alois Ruprecht byl vězněn mnohem déle režimem, který J.P. propagoval a připravoval.

Paní Ruprechtová se svým manželem prospěla této zemi nesrovnatelně víc než P.J.

Před pár lety cenu udělenou spisovateli literatury faktu, statečný novinář Josef Klíma vrátil - a my jsme se nechytli za nos.

V první půlce devadesátých let, v jednom diskusním pořadu v televizi, na téma o sklonu českých umělců k levicovosti podporovaném sovětskou avantgardou a propagandou, mluvili: Miroslav Galuška (ministr kultury Pražského jara), Jaroslav Šabata (jeden z nejvýše postavených obrozených reformních komunistů, vězněn za normalizace) a Eduard Golstücker (člen ÚV KSČ, reprezentant komunistického Československa při OSN, a také světově proslulý odborník na Franze Kafku, odsouzený spolu se Slánským na mnoho let komunistického vězení). Tito pánové v debatě vykládali

o našem staletém slavjanofilství a o přátelství a pomoci Sovětského vztahu, atd., které prý přirozeně a logicky vyústilo do k drtivému vítězství komunistické strany ve volbách a únoru r. 1948.

Účastník debaty, spisovatel a historik Karel Pecka, také mnoho let vězněn v komunistických koncentracích, to nemohl vydržet a pravil:

„Když skončila válka, bylo mi osmnáct. Byl jsem nezkušený a středně vzdělaný všeobecně vzdělaný kluk z Českých Budějovic. Přesto mi necelé tři roky stačily, abych pochopil, jaké svinstvo a jakou hrůzu pro naši zem ten vítězný komunismus znamenal. Proto nechápu, že vy pane Galluško, vy pane Šabato i ty, Edo, jste to se svým vysokoškolským vzděláním nepochopili. Což jste nemohli především proto, že jste sami byli komunisty. A v tom tkívá, jak se říká, jádro pudla.“ (Srov. Jiří Stránský: „Komunismus po česku“, str. 15-16.)

Mimochodem, knihy Karla Pecky a Jiřího Stránského také patří k literatuře faktů!

Václav Vacek

SVOBODA A VĚZENÍ

Jestliže někoho něco trápí, někde uvnitř ho bodá stálý pocit, že udělal něco nesprávného, znamená to, že ví, že je možné udělat něco správného. Takže má nějaká měřítko, žebříček hodnot. To svědčí o tom, že lidé mají smysl pro to, co je dobré a co zlé. Znamená to, že člověk je schopen v sobě spustit vlastní vnitřní kompas. Ale přestože víme, co je poctivost a co je dobro, často je z nejhrůznějších důvodů nemůžeme zvolit. Nejsme svobodní. Stále bojujeme za nějakou svobodu a do určité míry jsme vnější svobody dosáhli – na Západě víc než na Východě. Můžeme jet, kam chceme. Můžeme si vybrat, kde budeme žít. Můžeme si vybrat stav, ve kterém budeme žít, životní i společenskou situaci. Můžeme žít v takovém, a ne jiném prostředí, uprostřed takových, a ne jiných lidí. Stále jsme však

stejně jako před třemi nebo pěti tisíci lety otrocky vlastních vášní, vlastní filosofie a vlastní biologie. Jsme zotročení dost složitým a často relativním rozhodováním mezi tím, co je lepší, co je ještě o něco lepší, a tím, co je trošičku horší. Neustále se pokoušíme najít nějaké východisko. Ale jsme v otroctví. Nemá žádný význam, že máme pas do všech zemí – svobodu najdeme uvnitř, v nás samých, to je přísloví staré jako svět sám. A je to pravda. Lidé, kteří vyjdou z vězení – zvláště politického – zůstávají tváří v tvář životu bezradní a říkají, že skutečně svobodní byli tam, ve vězení. V podstatě byli odsouzeni sedět v jednom pokoji či jedné cele s takovým a takovým člověkem anebo jíst jen to, co jim dají. Ty máš svobodu volby, můžeš jít do anglické, italské, čínské nebo francouzské restaurace. Vězeň musí jíst to, co mu přinesou v éšusu. Nemá na vybranou, ani pokud jde o záležitosti morální a citové. V každém případě je jich nesrovnatelně méně, protože se nepotýká s každodenními problémy, které se nám každý den hrnou na hlavu. Pokud například vězeň miluje nebo je milován, v podstatě jen touží. Není v kontaktu s každodenní realitou lásky. Protože voleb, které může člověk učinit ve vězení, je nesrovnatelně méně, má člověk paradoxně větší pocit svobody než ve chvíli, kdy vězení opustí. V té chvíli má teoreticky možnost vybrat si, co bude jíst, avšak v oblasti citové, v oblasti vášní už je v pasti závislosti. Tak o tom píšou různí lidé a rozumím tomu.

Krzysztof Kieslowski

Blízký nepřítel soucítění je soucit hlupáků. To je, když se vyhýbáme konfliktu a chráníme svůj dobrý obraz tím, že jsme laskaví, místo abychom řekli rozhodně „ne“. Soucítění není jen snaha být dobrý. Když se ocitneme v nějakém agresivním vztahu, musíme nastavit jasné hranice. Nejlaskavější věc, kterou můžeme pro takové lidi udělat, je vědět, kdy říci „dost.“ Mnoho lidí používá buddhistické ideály, aby ospravedlnili své vlastní ponížení. Ve jménu neuzavření svého srdce necháme jiné, aby po nás šlapali. Bylo řečeno, že abychom neporušili svůj závazek k soucítění, musíme se naučit, kdy zastavit agresi, a narýsovat čáru. Jsou okamžiky, kdy jediný způsob, jak odstranit bariéry, je nastavit hranice.

Pema Čödrön

Když Byl mistr ještě školák, jeden spolužák ho neustále trýznil.

Po letech přišel zkroušeně do kláštera a Mistr ho přijal s otevřenou náručí.

Jednou začal mluvit o své někdejší krutosti, ale Mistr jako by si nevzpomínal.

„Copak nepamatuješ?, řekl spolužák.

I pravil Mistr: „Rozhodně si pamatuji, že jsem zapomněl!“ A oba propukli v nevinný smích.

Anthony de Mello SJ

KAREL FOŘT,

katolický kněz a někdejší redaktor stanice Svobodná Evropa byl jedním z mála Čechů, kteří se osobně setkali s Adolfem Hitlerem. Potkal ho během totálního nasazení v Linci. V jeho napínavém životě to však byla jen drobná epizoda. Příběhy 20. století věnujeme právě jeho vzpomínkám.

Narodil 8. listopadu 1921 v Rožmitálu pod Třemšínem, v rodině četníka. Dětství prožil ve Vodňanech a v Horažďovicích, kde také (v otcově četnickém působišti) začal chodit do školy a kde se setkal se skautingem. Právě „skautování“ ho za okupace málem stálo život: v roce 1940 prohledalo gestapo klubovnu jeho oddílu, kde našlo brožury a knihy s protinacistickými hesly.

Devatenáctiletého Karla zatkli gestapáci o pár dní později před českobudějovickým gymnáziem - a odvezli ho na vyšetřovnu do dnešní Lannovy ulice. Začali ho vyslýchat, chtěli, aby udal kamarády. Neuspěli.

„Gestapák si mou odpověď nechal přeložit a vzápětí mi vlepil dvě facky, až mi vyletěl zub,“ popisoval Karel Fořt stručně svůj výslech.

Z Lannovy ulice ho odveklí do budějovického vězení, kde prý byla nejhorší nejistota: kdyby někdo z dalších vyslýchaných prozradil, že skauti v klubovně ukrývali i revolver, čekala by Karla Fořta zřejmě rovnou poprava. K očekávání nejhoršího měl pádné důvody: „... Přivleklí bezvládného chlapa, byl celý mokrý, protože ho při výslechu mučili poléváním horkou a studenou vodou. Gestapáci ho strčili do místnosti, až upadl na zem, hodili na něj šaty a koplí ho se slovy: ‘Zítřka tě zastřelíme.’“

Mladého Karla Fořta nakonec nečekaně, ještě téhož roku, propustili - roli snad hrála i skutečnost, že vyšetřující gestapák býval četníkem, stejně jako Fořtův otec. Ve vězení se prý Karel definičně rozhodl, že půjde studovat na kněze, což v rodině nevyvolalo velké nadšení - maminka se rozplakala a prohlásila: „Já jsem doufala, že z tebe bude slušnej člověk.“ Nešlo prý ale o nenávisť k církvi, nýbrž o matčinu špatnou zkušenost. Jistý farář hrával s jejím otcem do rána v hospodě karty, propadl karbanu a nakonec se oběsil.

Hitler byl jako sfinga

V roce 1941 nastoupil Karel Fořt do katolického semináře, ale záhy musel na nucené práce do Lince, do závodů Hermanna Göringa. Od dvaadvacátého pracoval jako řadový dělník, jezdil s bagrem a nakonec skončil v administrativě fabriky.

V létě roku 1944 zahájili Američané nálety na nacistické fabriky v Rakousku. „Například lidé z mého pracoviště našli úkryt v chodbě vedoucí zčásti pod zemí a zčásti nad zemí.

Betonu tam bylo tak pět centimetrů, a navíc tudy procházelo elektrické vedení, potrubí s horkou vodou a patrně i plyn. Když tam spadla bomba, část lidí se uvařila v horké vodě, která kryt okamžitě zaplavila, a jiní se zase udusili, poněvadž jim podtlak rozerval srdce. Z oddělení, které jsem úředně spravoval, tam zahynula celá jedna šichta,“ vzpomíná Karel Fořt.

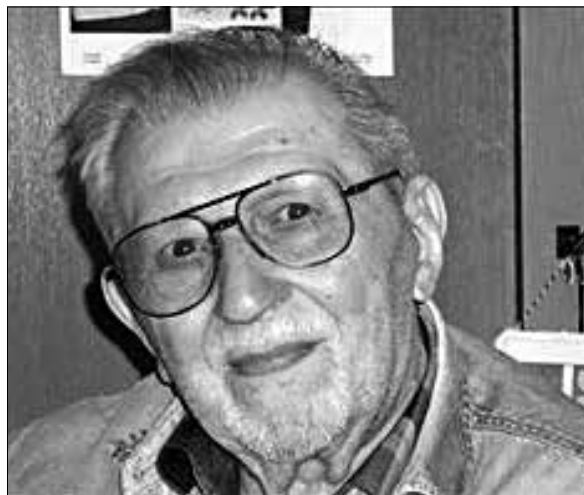
Jemu samotnému zachránila život jakási kartička, která mu umožňovala pohybovat se po celém areálu Göringových železáren, jen díky tomu si mohl v případě náletu vybrat bezpečnější kryt.

Jako pomocník v kanceláři se ke konci války setkal s Adolfem Hitlerem, který město navštívil krátce po bombardování.

„Vedl jsem takzvaný Raportbuch, knihu, kde jsem každý den zapisoval všechna data všeho druhu. Kniha hlášení. Najednou je napadlo taky to ukázat Hitlerovi. Tak jsem musel otevřít tu svou kancelář, přirozeně jsem se stáhl do rohu, a on se tam nahnul s celou svou suitou... Už to byl člověk, který zřejmě věděl, že je konec, taky za nedlouho spáchal sebevraždu. ... Byl jako sfinga, neřekl slovo.“

Na motorce přes kopečky

Po válce dokončil Karel Fořt teologická studia a v roce 1948 byl vysvěcen na kněze. Působil na faře ve Vimperku a objížděl opuštěné šumavské farnosti. Na poslední chvíli byl varován, že se ho Státní bezpečnost v rámci protikatolického tažení chystá zatknout a soudit v inscenovaném procesu ve spojitosti s vraždou.

Karel Fořt v roce 2013

V létě roku 1950 se v lese za vimperskou nemocnicí našly mrtvoly dvou nahých mužů, měli rozbité hlavy. Úřady nález tajily, ale mezi lidmi se událost rozkřikla. „Uprostřed noci mi někdo hází kamínky do okna. A on to byl jeden esenbák,“ vzpomínal Fořt.

Zmíněný příslušník SNB byl Fořtovi nakloněn: „Velebný pane, oni vám chtějí присoudit ty mrtvoly a chtějí vás zavřít!“ Zbytek noci pak Karel Fořt se svými dvěma spolubratry zvažoval, co dělat.

Ráno informaci ještě potvrdila slečna z pošty. Odposlechla totiž telefonát StB, který jasně hovořil o zatčení vimperských kněží. To mělo

proběhnout v noci, aby nezbudilo pohoršení a rozruch. Rozhodnutí padlo okamžitě: věděli, že musí přes hranice a mají na to necelých 12 hodin.

Karel Fořt utekl s kamarády na motorkách, a přes hranice se vydali pěšky. První měsíce strávili stejně jako ostatní Češi v uprchlickém táboře Valka, pak se Fořt rozhodl, že se vydá na misií do Alžíru. Jeho úkolem nebylo obracet alžírské muslimy na křesťanskou víru, tak jako na jiných misiích v Africe, ale především působit mezi francouzskými, italskými a španělskými křesťany. Pracoval v městečku Batna na okraji Sahary a dojížděl do vzdálených oáz – Makbaonu a Bariky. Mezi kolonisty i Araby si našel mnoho přátel.

Alžírská válka

Klidný život ale neměl dlouhého trvání. V roce 1954 zahájila Fronta národního osvobození (FNO) partyzánskou válku za nezávislost. Její součástí byl teror namířený nejen proti Evropanům, ale i arabským civilistům, kteří vzbouřence nepodporovali.

„Když jednou přepadli (vzbouřenci) vojenskou hlídku mladých kluků, kteří tam čerstvě nastoupili, sebrali z vesnice arabské ženy a děti, aby se podílely na mučení zajatců – musely jim vypichovat oči, uřezávat přirození a podobná zvrstvá. Teroristé tím chtěli vyvolat odvetu armády, která by pak dopadla i na obyčejné lidi a budila v nich nenávist vůči Francouzům,“ připomíná Karel Fořt, který je přesvědčen, že jedním z viníků nelidského počínání Fronty národního osvobození jsou Sověti.

Uvádí jako příklad jednoho svého známého, mladíka Mahomeda, který se mu chlubil, že jezdí do Československa na setkání mládeže. Později se dozvěděl, že se Mahmed zúčastnil teroristického výcviku v Doupovských horách nedaleko Karlových Varů.

„Nejprve jsem musel utíkat před komunisty z Československa a v roce 1962, kdy podepsali Francouzi s Frontou národního osvobození v Evianu dohodu o odchodu kolonistů z Alžírsku, jsem musel kvůli komunistům odejít znovu,“ říká Karel Fořt. Po odchodu z Alžíru se usadil v Mnichově, kde sloužil bohoslužby pro české krajany a pracoval jako redaktor Rádia Svobodná Evropa. Zemřel 21. ledna 2014. *Adam Drda*

Jeden muž přišel ke svému příteli, slavnému esejistovi Langovi a řekl: „Chci tě představit panu Tomuatomu.“

„Ne, děkuji,“ odmítl Lamb. „Já ho nemám rád.“

„Ale vždyť ho ani neznáš!“

„Právě. Proto ho nemám rád,“ odvětil Lamb.

„Pokud se jedná o lidi, vím, co mám rád.“

„Chceš říci: ‚Mám rád to, co znám.‘“

Anthony de Mello SJ

LÁSKA

Miloval jsem Tě. Samozřejmě a od chvíle, kdy jsem Tě poprvé spatřil. Nikdy jsem Ti to neřekl. Styděl jsem se za svou lásku, protože Ty jsi mne nemilovala. Láska byla pro mne celý život velkým břemenem a problémem. Ubírala se podivnými a neobvyklými cestami. Miloval jsem vždy bez odevzy a každá láska byla pro mne smutná jako smrt. Začal jsem umírat, sotva jsem začal milovat, a to bylo velmi brzy, už v deseti letech. Láska střídala lásku, ale všechny si byly podobné jako vejce vejci, i láska k Tobě, má poslední. Bylo by lépe nemluvit o tom. Co říci o jednostranných a nepovedených láskách, než: Nech toho! Žít bez lásky je však hrozný úděl. Celý svět se miluje a rozčarovává. Ale miluje se! Já se jen rozčarovával. Nebylo na světě člověka, který by mi mohl pomoci, a o soucit jsem nikdy nestál. Věřil jsem v Boha, protože v lidi jsem věřit nedokázal. Připadali mi všichni příliš vratcí, zaslepení a omezení, abych věřil, že je možné se na ně spolehnout. Přemýšlel jsem mnoho o nesmírné pomíječnosti všeho živoucího a nikdy jsem se necítil v životě doma, ale na návštěvě. Měl jsem velice hloupou tvář a mnoho lidí mi to ve své neomalenosti neopomnělo připomenout. Poznal jsem v životě pramálo ohleduplnosti člověka k člověku, částečně pro lidskou zbedněnost, částečně pro únavu, částečně pro necitelnost. Snažil jsem se nebýt jedním z nich, zranil jsem ale beztak jistě mnoho lidí. Měl jsem pronikavější pohled nežli většina lidí, viděl jsem i to, co oni nevidí, a to mne od nich odhánělo. Měl jsem si s nimi mnoho co říct, ale jen chvíli, potom jsem musel pryč, většinou do své samoty, protože mé nervy už nesnesly jejich přítomnost. Nepsal jsem nikdy ze záliby, ale z nutnosti. Psaní, byť tak hrozně nedokonalé, bylo jedním z mála životních projevů, který jsem pro sebe pokládal za nezbytný. Byla to marná snaha po tom, domluvit se. *Jan Hanč*

ANO, HOLOKAUST SE MŮŽE OPAKOVAT

Dokončení ze str. 5

Obecně se ví, že po druhé světové válce němečtí civilisté hromadně tvrdili, že o zvrstvech nacistického režimu nic netušili. Je to udržitelná pozice?

Zpráv o tehdejších veřejném mínění v Německu, které se prostřednictvím gestapa, učitelů, starostů a policie dvakrát týdně shromažďovaly namístní, oblastní a posléze celonárodní úrovni, máme tisíce. A plyne z nich, že Němci byli dotazováni na všechno možné: od zásobování bramborami až po deportaci Židů. V průběhu let tak lze velmi dobře kvantitativně sledovat vzestup či naopak pokles nálad stran židovské otázky, přičemž lze zaznamenat i okrajové kritiky nebo naopak hlasy požadující větší radikalizaci. Přesvědčivě se dá kupříkladu dokázat, že norimberské zákony byly v podstatě výsledkem tlaku obyvatelstva. Výzkumu postojů německého obyvatelstva jsem věnoval přes patnáct let usilovné práce.

Během nich jsem přehodnotil své i obecně převládající někdejší stanovisko, že německá populace byla pouze „propastně netečná“. Spolu s kolegou Jäckelem jsem v předmluvě k rozšířenému anglickému vydání naší studie z roku 2010 napsal, že závěr, který jsme vyvodili, je „vsutku trpký“. Vezměte si i fakt, že tisíce německých vojáků, kteří vyhlazovali Židy, měly rodiny, k nimž se pravidelně vracely.

Dovolte otázku, kterou určitě často dožíváte: může se holocaust opakovat?

Jistě, tu mi hodně kladou zejména němečtí novináři a moje odpověď zní: Ano. Když už jednou Osvětim byla skutečností, tedy skutečností se stalo něco nemyslitelného, naše historie se od toho nemůže oprostit. A zrovna tak už nemůže tvrdit, že Osvětim byla nemyslitelná, a tudíž se může v té či jiné podobě opakovat.

Někteří američtí teoretici holocaustu ne zrovna lichotivě hovoří o amerikanizaci holocaustu, tedy o údajné snaze vidět i holocaust jaksi nalakovaný na růžovo. Jako nejvýmluvnější příklad uvádějí fakt, že běžný Američan si s holocaustem spíše než Adolfa Eichmanna spojuje Anne Frankovou. Souhlasíte?

Ne, protože jde o odlišné dimenze. Mé vědecké knihy vyšly v nákladech třeba jen o několika stovkách výtisků a koupily si je převážně izraelské, evropské a americké univerzity. Kdežto Krajiny metropole smrti se během posle dního roku šíří až jako oheň ve stepi. Je tedy zřejmé, že široká veřejnost se stále dokáže prizmatem osobního zážitku identifikovat s osudem jednoho děvčátka nebo jednoho chlapce, a díky tomu si pak do větší hloubky uvědomí, jaký byl asi režim, který je oba pohltit. Zkrátka jsou to odlišné úrovně recepce a já tu populárnější rozhodně neodmítám. Tudíž a priori neodsuzuji údajnou amerikanizaci jako snahu o lacinou popularizaci - důležitě tu spíš je, zda daný text je, nebo není k věci.

Podíváme-li se na české povědomí, jako největší národní tragédií druhé světové války si připomínáme vyhlazení Lidic, nikoli likvidaci „rodinného tábora“ Osvětim II -Březinka. O čem to vypovídá? Že české Židy jsme nevnímali a stále nevnímáme tak úplně jako Čechy?

Budu upřímný. Je pravda, že v českém národě byl antisemitismus menší než v těch okolních, ale zrovna tak je pravda, že v 19. století se radikalizoval; vezměte si třeba Nerudu, který četl Wagnerovy spisy a ono židovské nebezpečí viděl v podstatě stejně; nebo si vezměte osamocenost Masaryka právníka bojujícího na straně Žida zcela vážně obviněného z rituální vraždy. Pak si vezměte, co se stalo s českým národem za nacismu: nikdy bych nepoužil té karikující fráze, že se z Čechů stal národ kolaborantů, ale faktem je, že se tu vyráběly zbraně, že životní úroveň byla vcelku vysoká a nezaměstnanost velmi nízká, a třebaže jsem nikdy detailně nezkoumal tehdejší veřejné mínění, zdá se, že to, co se dělo, nebylo lidem až tak úplně proti srsti. Nacistickou ideologií, jak vyplývá z četby dobového

tisku, zjevně nechápali do důsledků a moc toho o učení o hierarchii ras nevěděli. K čemuž musím dodat, že Terezín hlídali četníci republiky ve službách protektorátu a že z Terezína se neutíkalo i proto, že vězni tušili, že by jim nikdo neposkytl úkryt. Zároveň je pravda, že každý národ potřebuje svou mytologii a symboly, tedy i hrdiny a oběti. A atentát na Heydricha byl dílem české odbojové skupiny, šel k jádru konečného řešení, a navíc byl - na rozdíl od několika pokusů o atentát na Hitlera - úspěšný. Ovšem to, co nacisté udělali s Lidicemi, dělali dále na východě běžně s dalšími desítkami a stovkami vesnic včetně toho, že si v nich civilisté kopali vlastní hroby ... A k problému Čechů a českých Židů bych snad podotkl jen to, že Češi židovského původu bojovali na západní i na východní frontě, ovšem až donedávna se o tom nijak moc nemluvalo. A přitom průkopnickou studii o Židech ve Svobodově armádě napsal už můj otec s tím, že například v bojích o Duklu bylo židovského původu téměř sedmdesát procent padlých vojáků.

Historickému výzkumu holokaustu jste zasvětil skoro celý svůj život. Dá se ještě něco nového vyzkoumat?

Určitě víme, co se stalo, kdy se to stalo a jak se to stalo. Ovšem nadále jsme ještě daleko od toho, abychom věděli, co to vše znamenalo - čili jinými slovy lze stále zkoumat rozličné aspekty historického významu. Konkrétně lze zkoumat postoje národů v různých zemích: třeba Ukrajinci brali nacismus tak, že je osvobodí od bolševismu. Nebo lze ve shodě s feminismem zkoumat četné ženské organizace a ženy vůbec; byla jejich ideologie taky antisemitská a proč ano nebo proč ne? Nebo lze zkoumat názory v německé diaspoře - třeba v někdejší Palestině žili templáři, kteří tam

přišli očekávat návrat Krista, a když se dostal k moci nacismus, většina z nich se s ním ztožnila a odešla jako dobrovolníci do války, zatímco předtím se od nich sionisté učili moderním metodám v zemědělství. Znovu se tu musím vrátit k myšlence, že v tomto smyslu je holokaust stejný jako kterékoli jiné období: podívejte se třeba, kolik generací historiků se zabývá odkazem a posláním francouzské revoluce nebo jak se právě letos zase intenzivně debatovalo o příčinách první světové války. Navíc je tu vždy šance, že někdo objeví v archívech třeba na první pohled i triviální dokument, který na tu kterou událost vrhne zcela nečekané světlo. A ve věku digitalizace dokumentů nesmíme zapomenout ani na možnosti, které nám přináší práce s počítači, kdysi na obrazovku jednoduše umístíte materiály a můžete s nimi pracovat.

Jak nahlížíte úsilí izraelských takzvaných nových historiků? Do češtiny byla přeložena kniha jejich známého představitele Toma Segeva pojednávající o lovcích nacistů Simonu Wiesenthalovi, patrně vedená snahou deglorifikovat, a tedy i jaksi zlidštit jeho osobnost ...

Na jedné straně lze „nové historiky“ hodnotit jako směr, který se snaží všechno degradovat a pošpinit každého, na koho ukáže prstem, protože na každém se něco najde. Jako třeba postmoderna v literatuře všechno obrací, protože v ničem nevidí žádné hodnoty a všechno chápe pouze coby konstrukt. Navíc „noví historici“ cíleně provokují, protože dobře vědí, že se díky tomu bude jejich vývodům mnohem víc naslouchat. Nicméně přiznávám, že „noví historici“ přinesli impulzy k prověření a k určité demytologizaci dějin, a na takovou historickou revizi mají plné právo. Aniž bych cokoli srovnával, připomeňme si opět fran-

couzskou revoluci - ta také šmahem utínala hlavy, ovšem zároveň umožnila šíření demokratických práv.

Otto Dov Kulka, *1933 v Novém Hrozenkově. V devíti letech byl internován v terezínském ghettu, odtud deportován do Osvětimi. Po válce se s otcem vrátil do Československa. V r. 1949 emigroval do Izraele. Vystudoval historii a filozofii na Hebrejské univerzitě, na níž je dodnes emeritním profesorem. Jako historik začínal se starověkými dějinami, brzy se však zaměřil na studium moderního antisemitismu, na vztahy mezi Židy a křesťany v Evropě a na dějiny Židů v Německu.

LN, 4.10. 2014

K přípravě na bohoslužby o nedělích a svátcích

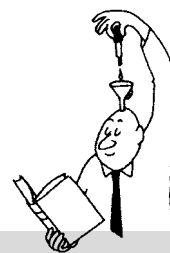
neděle 12.10. 28. v mezidobí
posvěcení v Lukavici
7.15 h. Letohrad Iz 25,6-10a Ž 23
8.45 h. Lukavice Flp 4,12-20
10.15 h. Orlice Mt 22,1-14

sobota 18.10. 18 h. Mistrovice
neděle 19.10. 29. v mezidobí
posvěcení v Letohradě a na Kunčicích
diecézní sbírka na misie
7.15 h. Letohrad Iz 41,1,4-6 Ž 96
8.45 h. Mistrovice 1 Sol 1,1-5b
10.15 h. Orlice Mt 22,15-21

sobota 25.10. 16.30 h. Mistrovice
18 h. Lukavice
neděle 26.10. 30. v mezidobí
posvěcení na Orlicích a na Šedivci
7.15 h. Letohrad Ex 22,20-26 Ž 18
8.45 h. Šedivec 1 Sol 1,5c-10
10.15 h. Orlice Mt 22,34-40

sobota 1.11. **Slavnost Všech svatých**
7.15 h. Letohrad Zj 7,2-14 Ž 24
8.45 h. Kunčice 1 J 3,1-3
18.00 h. Mistrovice Mt,1-12a
neděle 2.11. Památka zemřelých
7.15 h. Letohrad Ml 1,1-10 Ž 131
8.45 h. Lukavice 1 Sol 2,7b-13
10.15 h. Orlice Mt 23,1-12

sobota 8.11. 18 h. Lukavice
neděle 9.11. Svátek posvěcení
lateránské baziliky
7.15 h. Letohrad Mdr 6,12-16 Ž 63
8.45 h. Mistrovice 1 Sol 4,13-8
10.15 h. Orlice Mt 25,1-13

Okénko do farnosti - Vydavatel Farnost sv. Václava v Letohradě

Adresa redakce: Václavské náměstí 57, 561 51 Letohrad, tel. 465 620 357 • Redakce: Václav Vacek, Iva Marková, Miloslava Šejvlová, jazyková úprava Jana Kalousková, e-mail: ivamarkova@tiscali.cz • digitální podobu naleznete na www.letohrad.farnost.cz
Rejstříkové č. MK ČR E 12797 • Sazba: JPG, Tisk: Grantis s.r.o. tel. 465 525 741